

คุณลักษณะทางจิตของแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตตามแนวคิดซาเทียร์ฉบับภาษาไทย

สุนทรี ศรีโกไสย พย.ม.*, ศิริวรรณ ทวีวัฒนปรีชา วท.ม.**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและทดสอบคุณลักษณะทางจิตของแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตฉบับภาษาไทย โดยใช้ข้อคำถามจากต้นฉบับภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของซาเทียร์โมเดลจำนวน 75 ข้อ โดย Lee มีคำตอบให้เลือก 7 ระดับ เนื้อหาประกอบด้วย Interpersonal dimension, Intrapyschic dimension และ Universal-spiritual dimension

วิธีการศึกษา แบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะแรกเป็นการแปลเครื่องมือโดยใช้วิธีแปลแบบสมมาตร แปรย้อนกลับจากภาษาไทยมาเป็นภาษาอังกฤษ และแปรย้อนกลับจากภาษาอังกฤษกลับมาเป็นภาษาไทย ประเมินความเข้าใจในความหมายและความเหมาะสมของภาษาโดยผู้ป่วยโรคจิตสุราเพศชายและหญิง 6 คน และผู้เข้ารับการอบรมซาเทียร์ 26 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ทดลองใช้กับผู้ป่วยโรคจิตสุราและคนทั่วไปทั้งเพศชายและหญิง 6 คน ระยะที่สองเป็นการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ใช้กลุ่มตัวอย่าง 995 คน เพื่อ (1) ตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม (2) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการใช้กลุ่มเหมือน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (3) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายใน

ผลการศึกษา: คุณภาพของแบบวัดด้านความตรงเชิงเนื้อหาพบว่า ความตรงเชิงเนื้อหารายข้อของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 1.00 และความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 1.00 คุณภาพของแบบวัดที่ประเมินโดยกลุ่มผู้รับบริการ คือผู้ป่วยจิตสุรา ผู้ป่วยติดยาเสพติด และผู้มารับบริการคลินิกสุขภาพจิต (340 คน) กลุ่มบุคลากรสาธารณสุข คือพยาบาลและผู้ช่วยเหลือคนไข้ (318 คน) และกลุ่มประชาชนทั่วไป (337 คน) รวมจำนวน 995 คน พบว่า (1) ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเข้าใกล้จุดกลางของช่วง 7 คะแนน มี 57 ข้อ มีอำนาจจำแนกดี 54 ข้อ และข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมทั้งฉบับ $r \geq 0.3$ มี 22 ข้อ (2) ความตรงเชิงโครงสร้างโดยการใช่กลุ่มเหมือน (75 คน) พบมี 21 ข้อที่มีความสัมพันธ์กัน การวิเคราะห์องค์ประกอบได้แบบวัดที่มี 21 ข้อคำถาม 4 องค์ประกอบคือ Spiritual dimension, Intrapyschic-Interpersonal dimension, Internal resources dimension, และ Interpersonal dimension โดยมีค่าร้อยละของความแปรปรวนที่สามารถอธิบายได้ 47.19 และ (3) สัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.86

สรุป แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นในระดับสูง จึงสามารถใช้เป็นเครื่องมือวิจัยในการศึกษาเกี่ยวกับความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต และการบำบัดแนวซาเทียร์ได้

คำสำคัญ คุณลักษณะทางจิต แบบวัด ความสอดคล้องกลมกลืน ซาเทียร์

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2555; 57(1): 75-88

* Ph.D. candidate, โรงพยาบาลสวนปรุง

** สมาคมพัฒนาศึกษาภพมนุษย์ และจิตบำบัดแนวซาเทียร์

Psychometric Properties of the Life Congruence Scale Based on the Satir Model: Thai Version

Soontaree Srikosai M.N.S.*, Siriwan Taweewattanaprecha M.Sc.**

ABSTRACT

Objective: To develop and test the psychometric properties of the Life Congruence Scale Thai version. The 75-item, 7-point rating scale derived from the original Congruence Scale which was developed based on the Satir Model by Lee, consists of three components; Interpersonal dimension, Intrapsychic dimension and Universal-spiritual dimension.

Materials and Methods: The study was conducted in two-phase. Phase 1 was the 3-step translation process, starting with a symmetrical translation approach for the original Congruence Scale, blind back-translation from Thai to English, and blind back-translation from English to Thai. The clarity and readability of the scale was determined by male and female alcohol-dependent patients (n = 6) and persons who participated in the Satir Model training (n = 26). Then, the scale was reviewed for content validity by three experts, and pre-testing was conducted by both gender of alcohol-dependent patients and the general population (n = 6). In Phase 2, psychometric properties of the scale were evaluated. Field testing was performed with 995 persons for (1) item analysis, and (2) construct validity, evaluated by using known group approach and factor analysis, (3) reliability coefficient alpha.

Results: The values of the item-level content validity index and scale-level content validity index were 1.00 and 1.00, respectively. The psychometric properties of the scale were evaluated by 340 alcohol-dependent patients; substance-dependent patients; and patients receiving mental health clinic, 318 nurses and nurse aids, and 337 members of the general population (total sample = 995); the findings showed the following; (1) an item mean close to the center of the range of 7 was found in 57 items, while 54 items showed good item discrimination power. There were 22 item that had item-total correlation at least 0.3; $r \geq 0.3$ (2) construct validity derived from the known group approach (n = 75) showed 21-items correlated to each other. Exploratory factor analysis revealed that there were four components with 21-item of the scale; Spiritual dimension, Intrapsychic-Interpersonal dimension, Internal resources dimension, and Interpersonal dimension, and the percent of variance accounted for 47.19, (3) reliability using cronbach alpha coefficient was 0.86 consists of 21 item which.

Conclusion: The Life Congruence Scale has high validity and high reliability. Which could be used in the research about life congruence and satir therapy.

Keywords: psychometric, scale, congruence, Satir's model

J Psychiatr Assoc Thailand 2012; 57(1): 75-88

* Ph.D. candidate, Suan Prung Psychiatric Hospital

** Satir Association for Human Development and Psychotherapy

บทนำ

ความสอดคล้องกลมกลืน (congruence) เป็นเป้าหมายสำคัญของการบำบัดตามแนวซาเทียร์ (Satir's model) ซึ่งเป็นการบำบัดเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคคลทั้งภายในและภายนอก โดยแนวคิดซาเทียร์เชื่อว่าหากบุคคลได้รับการเติมเต็มในสิ่งที่ตนเองปรารถนาซึ่งเป็นสิ่งสากลที่มนุษย์ทุกคนต้องการ ได้แก่ ความรัก ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การยอมรับ อิศราภาพ หรือความเป็นเจ้าของ บุคคลจะมีความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตมากขึ้น สามารถเป็นผู้เลือกที่ดีขึ้น รับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง และมีความรับผิดชอบมากขึ้น^{1,2}

“ความสอดคล้องกลมกลืน” ตามแนวคิดของซาเทียร์โมเดล หมายถึง การมีความสอดคล้องกันในความสัมพันธ์ของจิตวิญญาณและความเป็นสากลที่เป็นภาวะตระหนักรู้ในตนเอง มีความเชื่อมโยงกับพลังชีวิตที่เกื้อหนุนให้มนุษย์เติบโตและพัฒนา ผู้ที่มีความสอดคล้องกลมกลืนจึงมีลักษณะที่ชื่นชมตนเอง รับรู้คุณค่าของตนเอง มีอิสระในการเชื่อมโยงกับพลังชีวิตของตนเอง มีอิสระในการเชื่อมโยงกับผู้อื่น เต็มใจที่จะไว้วางใจตนเองและผู้อื่น และเปิดรับการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น² “ความสอดคล้องกลมกลืน” ตามการนิยามของลี¹ ผู้พัฒนาแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนตามแนวคิดของซาเทียร์โมเดล ให้ความหมายว่าเป็นภาวะของความตระหนักรู้ (awareness) การเปิดรับ (openness) การเชื่อมโยงกับสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ในตัวเอง (intrapsychic) และผู้อื่น (interpersonal) และความเป็นสากลรวมทั้งพลังที่อยู่เหนือธรรมชาติ (universal and transcendent)

ประเทศไทยเริ่มนำแนวคิดซาเทียร์มาใช้ในการบำบัดทางจิตสังคมผู้มีปัญหาสุขภาพจิตด้านต่างๆ เช่น ซึมเศร้า พยายามฆ่าตัวตาย ติดสุรา ติดสารแอมเฟตามีน รวมทั้งผู้ป่วยจิตเภท และผู้ติดเชื้อเอชไอวี ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาจึงมีการรายงานการศึกษาเกี่ยวกับ

ซาเทียร์โมเดลมากขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมในประเทศไทยพบว่า การวัดผลลัพธ์ของการบำบัดตามแนวซาเทียร์ในผู้ป่วยติดสุรา ส่วนใหญ่จะใช้แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และแบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว เนื่องจากยังไม่มีเครื่องมือวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต การมีแบบวัดหรือเครื่องมือวัดที่สร้างจากกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับรูปแบบของการบำบัดและตัวแปรตามที่ต้องการวัด จะสามารถวัดคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้อย่างแท้จริงและถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือ³

ในกระบวนการพัฒนาแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนตามแนวคิดของซาเทียร์โมเดลต้นฉบับโดยลีมีการตรวจสอบความตรงของแนวคิดที่ใช้สร้างข้อคำถามทั้ง 75 ข้อ (concurrent validity) โดยผู้เข้าร่วมอบรมซาเทียร์จำนวน 32 คน ด้วยวิธีหาค่าความสัมพันธ์กับแบบวัด Satisfaction with Life Scale (SWLS) และแบบวัด Outcome Questionnaire (OQ) ได้ข้อคำถามที่มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป ($r \geq 0.3$) จำนวน 38 ข้อ และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดยการวิเคราะห์ปัจจัย หมุนแกนแบบ quartimax rotation โดยเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับการอบรมซาเทียร์ 86 คน ได้แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนที่มี 4 องค์ประกอบ คือ intrapsychic and interpersonal dimension, spiritual dimension, creative dimension, และ communal dimension¹

แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืน จึงต้องการการทดสอบคุณภาพในด้าน การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเดียวกันของข้อคำถาม (item analysis) การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ที่มากกว่า 1 วิธีการ และเพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) รวมทั้งเพื่อให้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ในระดับดีเยี่ยม

จึงควรวัดกลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ 1,000 คน หรืออย่างน้อย 10 คนต่อ 1 ข้อคำถาม⁴ รวมทั้งต้องการ การทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปวดศีรษะหรือ ติดสารเสพติด กลุ่มผู้ให้บริการทางสุขภาพ และกลุ่ม ประชาชนทั่วไป เพื่อให้แบบวัดดังกล่าวสามารถใช้ได้ อย่างกว้างขวาง และผู้ตอบสามารถตอบข้อคำถามได้ ตรงตามความเป็นจริง

ดังนั้น แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต ฉบับภาษาไทยจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้ เป็นเครื่องมือประเมินผลลัพธ์ของการบำบัดแนวชาเทียร์ โดยเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพทั้งด้านความตรงเชิง โครงสร้างและด้านความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์หาโครงสร้างของแบบวัดความ สอดคล้องกลมกลืนของชีวิตในบริบทของสังคมไทย
2. เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ของแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต

วิธีการศึกษา

หลังจากผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากลี (Lee) ให้ แปลแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนจำนวน 75 ข้อ (congruence scale) เป็นภาษาไทยแล้ว ได้ดำเนินการ พัฒนาแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต ฉบับภาษาไทยตามขั้นตอนต่อไปนี้⁵⁻⁷

ขั้นตอนการแปลแบบวัด (ดูแผนภูมิที่ 1)

1. แปลข้อคำถามในแบบวัดความสอดคล้อง กลมกลืนฉบับภาษาอังกฤษของลีให้เป็นภาษาไทย (forward translation) โดยใช้การแปลแบบสมมาตร (symmetric translation approach) คือยึดความ เท่าเทียมกันระหว่างภาษาอังกฤษของแบบวัดต้นฉบับ และแบบวัดชุดภาษาไทยในด้านความหมาย เนื้อหา และแนวคิด รวมทั้งคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบท

ของคนไทย ดำเนินการโดยทีมวิจัย 1 คน ร่วมกับ จิตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัดแนวชาเทียร์จำนวน 1 คน หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของความหมาย ความเหมาะสมของภาษาในแบบวัดความสอดคล้อง กลมกลืนของชีวิตฉบับภาษาไทยโดยทีมวิจัยที่เหลือ 1 คน

2. แปลย้อนกลับ (blind backward translation)

จากภาษาไทยมาเป็นภาษาอังกฤษโดยอาจารย์ทางด้าน จิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และไม่เคยเห็นแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืน ชุดต้นฉบับมาก่อน

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ของแบบวัดชุดที่แปลย้อนกลับกับชุดต้นฉบับก่อนส่งให้ อาจารย์คนไทยที่เคยใช้ชีวิตในต่างประเทศ เพื่อทำการ แปลย้อนกลับจากแบบวัดที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ ให้เป็นภาษาไทย

หลังจากนั้น ทีมวิจัยตรวจสอบความถูกต้องของ ความหมาย ความเหมาะสมด้านภาษา และความเข้าใจ ง่ายของข้อคำถามแต่ละข้อ ก่อนนำไปทดลองใช้ (pre-testing ครั้งที่ 1) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปวดศีรษะ เพศชาย 3 คน และหญิง 3 คน และผู้ที่เข้ารับการอบรม หลักสูตรชาเทียร์จำนวน 26 คน เพื่อประเมินความเข้าใจ ในความหมาย และความเหมาะสมของภาษา และ มีการอภิปรายร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้ปวดและทีมวิจัย เพื่อยืนยันว่าผู้ตอบเข้าใจความหมายแต่ละข้อตรงตาม สิ่งที่ต้องการวัด

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 4 ด้าน คือ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพ ของข้อคำถาม ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง และ ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ

- 1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity)

1.1) ทีมวิจัยส่งแบบวัดความสอดคล้องของกลมกลืนของชีวิตฉบับภาษาไทย และแบบวัดต้นฉบับให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องชาวจังหวัดอุดรธานีและกาฬสินธุ์ตามแนวคิดซาเทียร์จำนวน 3 คน ประกอบด้วยจิตแพทย์ 2 คน และนักสังคมสงเคราะห์ 1 คน เพื่อตรวจสอบข้อคำถามเปรียบเทียบกับชุดต้นฉบับ และแนวคิดที่ใช้สร้างข้อคำถาม พิจารณาตัดสินความตรงของข้อคำถามโดยเลือกจากตัวเลือก 4 ระดับ คือ เกี่ยวข้องมาก เกี่ยวข้องพอควร หรือเกี่ยวข้องแต่ต้องปรับแก้ เกี่ยวข้องเล็กน้อยหรือไม่สามารถประเมินได้ถ้าไม่ปรับแก้ และไม่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity index) และปรับแบบวัดให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2) ทดลองใช้แบบวัด (pre-testing ครั้งที่ 2) กับผู้ป่วยจิตเวชชายและหญิงจำนวน 4 คน และคนทั่วไปจำนวน 2 คน

1.3) ปรับปรุงแบบวัดตามข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ เพื่อให้แบบวัดมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) การตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามเพื่อวิเคราะห์หาความเป็นมิติเดียวกันของข้อคำถามใช้ 3 วิธีคือ

2.1) หาค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม (item's mean)
 2.2) หาค่าอำนาจในการจำแนกของข้อคำถาม (item discrimination power) โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 แบ่งกลุ่มผู้มีคะแนนสูงและกลุ่มผู้มีคะแนนต่ำ

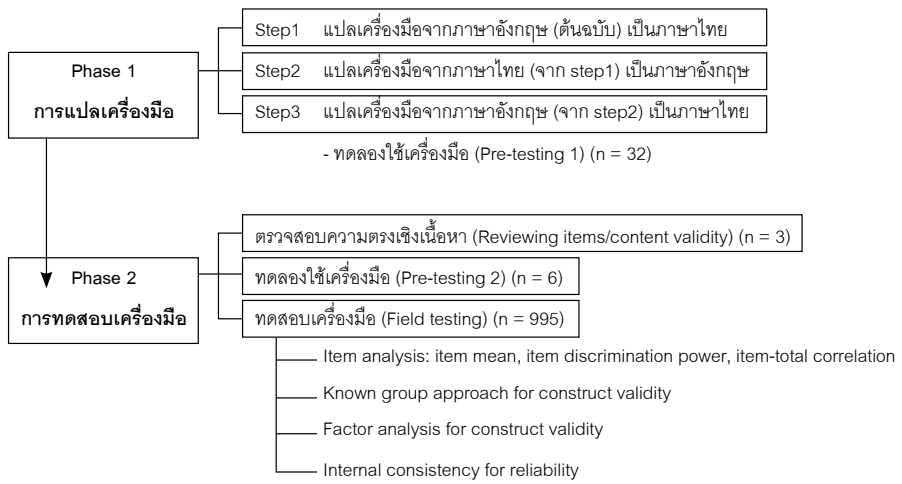
2.3) หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (item-total correlation coefficients) และพิจารณาค่า Chronbach's alpha เมื่อลบข้อคำถามนั้นออก

3) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดย 2 วิธีคือ

3.1) การใช้กลุ่มเหมือน (known group approach) คือพยายามทำให้การดูแลผู้ป่วยจิตเวช/สารเสพติดในศูนย์บำบัดรักษาฯ เสพติดเชียงใหม่ (45 คน) และในศูนย์บำบัดรักษาฯ เสพติดแม่ฮ่องสอน (30 คน)

3.2) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) หมุนแกนแบบวาริแม็กซ์ (varimax rotation)

4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Chronbach's alpha coefficient)

แผนภูมิที่ 1 แสดงขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดความสอดคล้องของกลมกลืนของชีวิตฉบับภาษาไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดสอบภาคสนาม (field testing) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

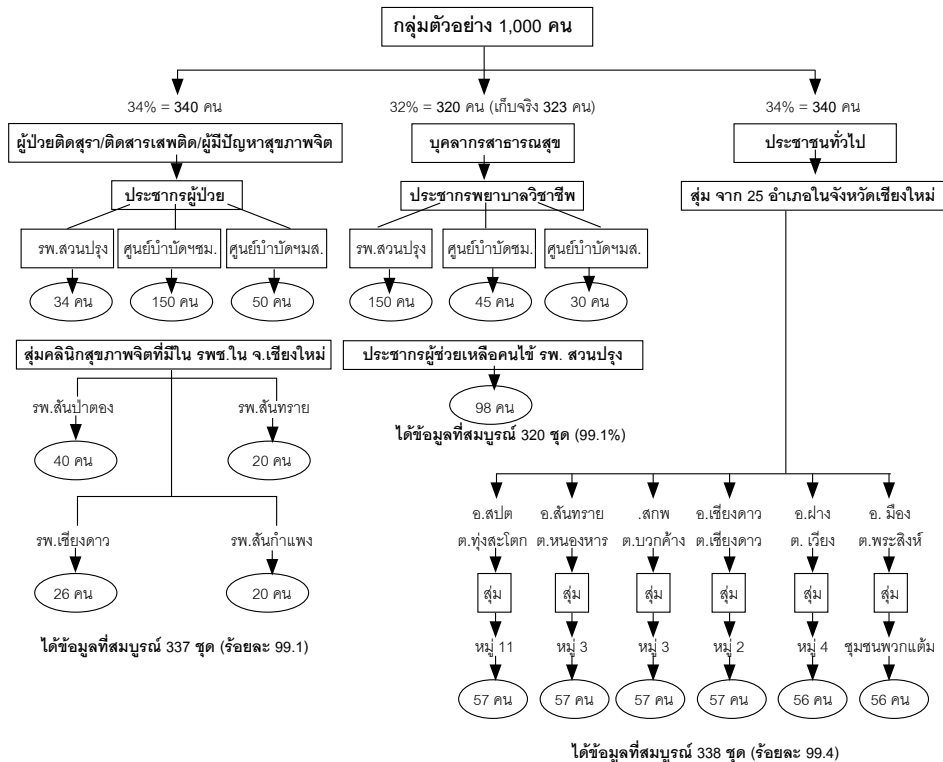
1) **กลุ่มผู้ป่วยติดสุรา/สารเสพติด และผู้มีปัญหาสุขภาพจิต** เป็นผู้ป่วยติดสุรา/สารเสพติด ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสวนปรุง ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดเชียงใหม่ และศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดแม่ฮ่องสอน จำนวน 234 คน และเป็นผู้มารับบริการคลินิกสุขภาพจิตในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 46 คน

2) **กลุ่มบุคลากรสาธารณสุข** เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสวนปรุง ศูนย์บำบัด

รักษา ยาเสพติดเชียงใหม่ และศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดแม่ฮ่องสอน จำนวน 225 คน และเป็นผู้ช่วยเหลือคนไข้ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสวนปรุง จำนวน 98 คน

3) **กลุ่มประชาชนทั่วไป** ใน 25 อำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนประมาณ 1,640,000 คน

กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกโดยการสุ่มแบบโควตา (quota sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างจำนวน 1,000 คน โดยแบ่งสัดส่วนของตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 340, 320 และ 340 และใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลาก (แผนภูมิที่ 2)

Intended sample = 1,000 คน
Actual sample = 995 คน (ร้อยละ 99.5)

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีข้อความจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานะทางสุขภาพ และแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยแปลมาตามขั้นตอนของการแปลเครื่องมือข้ามวัฒนธรรม⁵⁻⁷ มีข้อความจำนวน 21 ข้อ เป็นข้อความทางบวก 13 ข้อ และข้อความทางลบ 8 ข้อ มีคำตอบให้เลือก 7 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย ไม่มีความเห็น (ถ้ากึ่ง) เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล ในเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2554 โดยการประสานผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิต ในโรงพยาบาลชุมชนเป้าหมาย ประสานนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบำบัดแนวซาเทียนร์ในศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลจิตตศึกษาใหม่ ประสานพยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวชในศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลแม่ฮ่องสอน และประสานผู้ช่วยนักวิจัยในโรงพยาบาลสวนปรุง เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ การวิจัย วิธีการตอบแบบสอบถาม และสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้การลงนามยินยอมด้วยความสมัครใจ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 995 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) การวิเคราะห์หาความเป็นมิติเดียวกันของข้อความ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย สถิติ independent t-test และวิธีหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน
- 3) การวิเคราะห์ความเที่ยงตรง (validity) ของเครื่องมือ ใช้การคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา

(content validity index) การหาความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดยใช้สถิติ independent t-test และวิธีการวิเคราะห์หัตถ์ประกอบหลัก (principle component analysis) โดยหมุนแกนแบบ varimax rotation

- 4) การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือ ใช้วิธีหาค่าความสอดคล้องภายในโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

จริยธรรมการวิจัย

การศึกษานี้ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยโรงพยาบาลสวนปรุง ตามเอกสารรับรองเลขที่ 19/2553 ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดของการพิทักษ์สิทธิให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบ และสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมการศึกษานี้ได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมการศึกษาลงนามยินยอมด้วยความสมัครใจ

ผลการศึกษา

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

จากแผนภูมิที่ 2 และตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ เป็นผู้ป่วยติดสุรา/สารเสพติดที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล สวนปรุง ศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลจิตตศึกษาใหม่ และศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลแม่ฮ่องสอน จำนวน 233 คน เป็นผู้มารับบริการคลินิกสุขภาพจิตในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ 4 แห่ง จำนวน 104 คน เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสวนปรุง ศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลจิตตศึกษาใหม่ และศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลแม่ฮ่องสอน จำนวน 223 คน เป็นผู้ช่วยเหลือคนที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสวนปรุง จำนวน 97 คน และเป็นประชาชนทั่วไปใน 6 อำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 338 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 995 คน

มีอายุระหว่าง 15-71 ปี อายุเฉลี่ย 37 ปี (SD = 12.11) เป็นเพศชายและหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน การศึกษาในระดับปริญญาตรีและประถมศึกษาที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน และระดับอนุศึกษามีจำนวนใกล้เคียงกับมัธยมศึกษา อาชีพรับราชการและอาชีพรับจ้างพบมากที่สุด สุขภาพทั่วไปแข็งแรงดีโดยไม่มีโรคประจำตัว รองลงมาคือ อยู่ระหว่างรับการรักษาพยาบาล

2. คุณลักษณะทางจิตของแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต

2.1 ความตรงเชิงเนื้อหา

การคำนวณดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาครั้งที่ 1 ของรายข้อ (I-CVI) มีค่าเท่ากับ 0.93 และของภาพรวมของเครื่องมือทั้งหมด (S-CVI) มีค่าเท่ากับ 0.93 หลังจากปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิบางรายในข้อที่ได้ปรับแก้แล้วเพื่อให้

คะแนนใหม่ การคำนวณครั้งที่ 2 ได้ค่า I-CVI เท่ากับ 1.00 และค่า S-CVI เท่ากับ 1.00

2.2 ความเป็นมิติเดียวกันของข้อคำถาม

ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเข้าใกล้ 4.0 (3.5-5.5) มีจำนวน 57 ข้อ เมื่อนำมาวิเคราะห์หาอำนาจในการจำแนกของข้อคำถามโดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 แบ่งกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงและกลุ่มผู้ที่มีคะแนนต่ำ ได้กลุ่มละ 249 คน ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าที่ (independent t-test) พบข้อคำถามจำนวน 54 ข้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงกับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ (p < 0.05) ส่วนการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ได้ข้อคำถามจำนวน 22 ข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป (r ≥ 0.3) โดยพิจารณาค่า Chronbach's alpha เมื่อลบข้อคำถามนั้นออก

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบภาคสนาม (n = 995)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ ชาย : หญิง	468 : 527	47 : 53
การศึกษา		
ประถมศึกษา	231	23.2
มัธยมศึกษา	188	18.9
อนุศึกษา/ปวส/ปวช	194	19.5
ปริญญาตรี	262	26.3
ปริญญาโท	120	12.1
อาชีพ		
รับราชการ	351	35.3
รับจ้าง	336	33.8
ว่างงาน	89	8.9
ทำสวน/ทำนา/ทำไร่	63	6.3
อื่นๆ เช่น ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว รัฐวิสาหกิจ	156	15.7
สถานะทางสุขภาพ		
อยู่ระหว่างรับการรักษาพยาบาล	233	23.4
แข็งแรงดีโดยไม่มีโรคประจำตัว	389	39.1
แข็งแรงดีแม้ว่าจะมีโรคประจำตัว	213	21.5
เจ็บป่วยเล็กน้อยโดยไม่ต้องรักษา	143	14.3
อื่นๆ ได้แก่ เจ็บป่วยเล็กน้อยซื้อยามากินเอง	17	1.7

2.3 ความตรงเชิงโครงสร้าง

การใช้กลุ่มเหมือน (known group approach) เพื่อวิเคราะห์ข้อคำถามทั้ง 22 ข้อ ระหว่างกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ (45 คน) กับพยาบาลที่ปฏิบัติงานในศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดแม่ฮ่องสอน (30 คน) พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมีจำนวน 21 ข้อ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) โดยใช้ข้อคำถามที่เหลือจำนวน 21 ข้อ เริ่มจากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้การวิเคราะห์ ปัจจัย พบว่าค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) เท่ากับ 0.875 ซึ่งเข้าใกล้ 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพียงพอที่จะใช้วิเคราะห์ และ Bartlett's test of sphericity มีค่า Sig = .000 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถาม เป็นเส้นตรง⁴ จากนั้นทำการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยวิธีการสกัดองค์ประกอบแบบ principle components analysis ด้วยวิธีการหมุนแกนแบบ varimax rotation ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด โดยทำให้ข้อคำถามบางข้อ ที่เดิมอยู่ในหลายองค์ประกอบให้อยู่ในองค์ประกอบใด องค์ประกอบหนึ่งอย่างเด่นชัด ทำให้มีจำนวนตัวแปร น้อยที่สุด และมีค่า factor loading มากในแต่ละ องค์ประกอบ⁴ เกณฑ์การเลือกองค์ประกอบ ได้แก่

(1) องค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (eigenvalue) มากกว่า 1 ซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถขององค์ประกอบ ว่าอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรได้มาก พบว่า มี 4 องค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 โดยมีค่าร้อยละ ของความแปรปรวนที่สามารถอธิบายได้ 47.19

(2) กราฟ scree plot มีจุดหักมุมชัดเจนที่ องค์ประกอบ 3 แต่ค่า eigenvalue ขององค์ประกอบ 4

ลดลงจากองค์ประกอบ 3 ไม่มาก และยังคงมีค่า eigenvalue มากกว่า 1 จึงสนับสนุนการเลือก 4 องค์ประกอบ

(3) แยกข้อคำถามที่อยู่ในหลายองค์ประกอบ โดยพิจารณาจากค่า factor loading (มีค่า ≥ 0.3) ของ แต่ละข้อคำถามว่ามีค่ามากที่สุดอยู่ที่องค์ประกอบใด ก็จัดให้อยู่ในองค์ประกอบนั้น โดยสรุป ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่เหมาะสมในแบบวัดความสอดคล้อง กลมกลืนของชีวิต มี 4 องค์ประกอบจาก 21 ข้อคำถาม อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 47.19 องค์ประกอบ ดังกล่าวได้แก่ spiritual dimension (8 ข้อ) intrapsychic-interpersonal dimension (7 ข้อ) internal resources dimension (4 ข้อ) และ interpersonal dimension (2 ข้อ) (ตารางที่ 2)

2.4 ความเชื่อมั่นของแบบวัด

พบว่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดความ สอดคล้องกลมกลืนของชีวิตทั้งฉบับ (21 ข้อ, $n = 995$) มีค่าเท่ากับ 0.80 สัมประสิทธิ์แอลฟาของ spiritual dimension (8 ข้อ) เท่ากับ 0.78 สัมประสิทธิ์แอลฟาของ intrapsychic-interpersonal dimension (7 ข้อ) เท่ากับ 0.76 สัมประสิทธิ์แอลฟาของ internal resources dimension (4 ข้อ) เท่ากับ 0.67 และสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ interpersonal dimension (2 ข้อ) เท่ากับ 0.65

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดทั้ง 21 ข้อมาทดสอบกับ ผู้ป่วยโรคติดยาจำนวน 10 คน ได้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบวัดเท่ากับ 0.86 ใช้เวลาในการตอบแบบวัด เฉลี่ย 10.20 นาที (SD = 2.74) range = 5-15 นาที

2.5 การแปลผลคะแนน ใช้วิธีหาอันตรภาคชั้น โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 6 ระดับ

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตด้วยวิธีการหมุนแกนแบบวาริแม็กซ์ (n = 995)

องค์ประกอบ	น้ำหนักตัวประกอบ (Factor loading)
องค์ประกอบ 1: Spiritual dimension	
ฉันมีพลังชีวิตที่จะนำไปสู่ความสอดคล้องกลมกลืนในตนเอง	0.72
แทนที่จะกระทำไปโดยอัตโนมัติ ฉันฝึกตัวเองให้เป็นผู้เลือก	0.70
ฉันให้ค่าขึ้นชมตัวเอง	0.62
ฉันนับถือตัวเองสำหรับความมีคุณค่าภายใน ซึ่งไม่สามารถถูกทำลายได้	0.57
ฉันเป็นคนน่ารักอย่างที่ฉันเป็น	0.57
ฉันมีภาพลักษณ์ด้านบวกของศาสนาในศาสนาของฉัน	0.56
ฉันสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ยุ่งยากได้	0.46
ฉันรู้วิธีที่จะอยู่กับตัวเองในสถานการณ์ที่น่าหงุดหงิด	0.38
องค์ประกอบ 2: Intrapsychic-interpersonal dimension	
ฉันมีความขัดแย้งในตัวเอง	0.69
ฉันสงสัยเกี่ยวกับตัวเอง	0.67
ฉันผิดหวังในตัวเอง	0.66
ฉันรู้สึกเครียดเวลาอยู่กับคนอื่น	0.66
ฉันรู้สึกว่าต้องเป็นความผิดของตัวเอง เมื่อมีใครบางคนไม่ชอบฉัน	0.66
ฉันมักจะยึดติดกับสิ่งที่คุ้นเคย มากกว่าที่จะลองสิ่งใหม่ๆ	0.53
ฉันโทษตัวเองเมื่อเกิดความผิดพลาด	0.52
องค์ประกอบ 3: Internal resources dimension	
ฉันแก้ไขความขัดแย้งกับผู้อื่นได้อย่างน่าพอใจ	0.66
การเป็นส่วนหนึ่งหรือมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อฉัน	0.48
ฉันตระหนักรู้อยู่เสมอว่าอะไรเกิดขึ้น	0.42
ฉันมีพลังและสนุกกับการดำเนินชีวิต	0.36
องค์ประกอบ 4: Interpersonal dimension	
ฉันบอกไม่ได้ว่าคนอื่นรู้สึกอย่างไรกับวิธีที่เขาใช้เมื่อเกิดความขัดแย้ง	0.70
ฉันยอมรับตัวเองและผู้อื่นได้เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น	0.49

ตารางที่ 3 สรุปลักษณะของแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต (Life Congruence Scale)

แบบวัด/ ชนิดของแบบวัด/ แนวคิดที่ใช้สร้างแบบ วัด	กลุ่ม เป้าหมาย	วัตถุประสงค์ ของการวัด	ระยะเวลาที่ใช้ ตอบแบบวัด	ประเภทของ ผู้ตอบแบบวัด	จำนวนข้อ คำถาม	วิธีการรวบรวม ข้อมูล
แบบวัดความสอดคล้อง กลมกลืนของชีวิต (Life-Congruence Scale)	บุคคลที่มีอายุ ≥ 15 ปี	ประเมินความ สอดคล้อง กลมกลืนของชีวิต	5-15 นาที	- คนทั่วไป - ผู้ติดยา - ผู้ติดสารเสพติด - ผู้มีปัญหา สุขภาพจิต	21 ข้อ Range = 21-147	Self-report หรือ Interview
Norm-referenced measure						
Satir Model						
การให้คะแนน						
ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 16, 17, 18, 19, 21						
ตอบ 1 ให้ 1, 2 = 2, 3 = 3, 4 = 4, 5 = 5, 6 = 6, 7 = 7						
ข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20						
ตอบ 1 = 7, 2 = 6, 3 = 5, 4 = 4, 5 = 3, 6 = 2, 7 = 1						
การแปลผลคะแนน						
≥ 131 = มีความสอดคล้องกลมกลืนมากที่สุด						
109-130 = มีความสอดคล้องกลมกลืนมาก						
87-108 = มีความสอดคล้องกลมกลืนค่อนข้างมาก						
65-86 = มีความสอดคล้องกลมกลืนค่อนข้างน้อย						
43-64 = มีความสอดคล้องกลมกลืนน้อย						
21-42 = มีความสอดคล้องกลมกลืนน้อยที่สุด						

วิจารณ์

แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตมีจำนวน 21 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ spiritual dimension, intrapsychic-interpersonal dimension, internal resources dimension, และ interpersonal dimension มีข้อความทางบวก 13 ข้อ มีข้อความทางลบ 8 ข้อ แบบวัดทั้งหมดมีความตรงเชิงเนื้อหาของรายข้อ (I-CVI) เท่ากับ 1 (ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน) ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05⁸ เมื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ป่วยติดยา ผู้ป่วยติดสารเสพติด ผู้มีปัญหาสุขภาพจิต พยาบาล ผู้ช่วยเหลือคนไข้ และประชาชนทั่วไป จำนวน 995 คน

พบว่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.80 สะท้อนว่าแบบวัดนี้มีความคงเส้นคงวากายใน หรือมีความสม่ำเสมอภายในสูง⁹ และสามารถใช้ได้กับบุคคลที่มีความหลากหลาย

ความตรงเชิงโครงสร้างที่วิเคราะห์จาก factor analysis พบอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือทั้ง 4 องค์ประกอบของแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต มีความสอดคล้องกับ “ความสอดคล้องกลมกลืน” ตามแนวคิดของซาเทียร์ โมเดล ซึ่งเป็นแนวคิดที่ใช้สร้างข้อคำถามของแบบวัดนี้ แสดงให้เห็นว่าแบบวัดนี้สามารถวัดคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบ spiritual dimension, intrapsychic-interpersonal dimension, internal resources dimension, และ interpersonal dimension จึงควรมีในบุคคลที่มีความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต และผู้ได้รับการบำบัดตามแนวชาเทียร์ควรมีการเปลี่ยนแปลงในด้านการมีความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตมากขึ้น เริ่มจากการมีสัมพันธภาพกับตนเองและจิตวิญญาณเบื้องต้นในด้านบวก (spiritual dimension) มีความเชื่อมโยงกับตนเองและผู้อื่น (intrapsychic-interpersonal dimension) มีความเชื่อมโยงกับศักยภาพ/ชุมทรัพย์ภายในตัวเอง (internal resources dimension) และมีความเชื่อมโยงกับผู้อื่นและบริบท (interpersonal dimension) ส่งผลให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตและเผชิญปัญหาได้อย่างกลมกลืนเหมาะสมทั้งในบริบทของตนเอง (self) บริบทของผู้อื่น (other) และบริบทรอบข้าง (context)²

การมีสัมพันธภาพกับตนเองและจิตวิญญาณเบื้องต้นในด้านบวก (spiritual dimension) เป็นองค์ประกอบที่สะท้อนถึงการมีความกลมกลืน 4 ด้านคือ พลังชีวิต สิ่งที่ดีงาม ศาสดาในศาสนาที่นับถือ และในตนเอง โดยบุคคลสามารถรับรู้/เชื่อมโยงกับพลังชีวิต จิตวิญญาณ แก่นแท้ และสาระสำคัญของตนเองได้ สามารถเชื่อมโยงกับความปรารถนาของตนเอง (yearning) ซึ่งเป็นสิ่งสากลของมนุษย์ ได้แก่ ความรัก ความมีคุณค่าในตนเอง การยอมรับ หรือการเป็นส่วนหนึ่ง^{1,2} เพื่อให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสอดคล้องในตนเองและมีความสุข

การเชื่อมโยงกับตนเองและผู้อื่น (intrapsychic-interpersonal dimension) หมายถึง การตระหนักในผลกระทบซึ่งกันและกันของจิตใจในแต่ละส่วน ได้แก่ ความรู้สึก ความรู้สึกต่อความรู้สึก การรับรู้และความเชื่อ และความคาดหวัง โดยการรับรู้และความเชื่อมักได้รับการถ่ายทอดจากกฎของครอบครัว ส่วนความคาดหวังเป็นความคาดหวังที่บุคคลมีต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อข้างในตนเอง และนำไปสู่ความไม่สอดคล้อง

กลมกลืนในตนเอง การเปลี่ยนแปลงที่ภายในตัวเอง จะช่วยให้บุคคลเกิดความตระหนักในระดับต่างๆ ของจิตใจ เกิดการยอมรับ หาวีธีการใหม่ในการจัดการผลกระทบนั้น เลือกว่าจะมีการรับรู้ใหม่ และเปลี่ยนแปลงความคาดหวังและความรู้สึกให้เป็นบวก มากกว่าที่จะจำกัดตนเองให้วนเวียนกับอดีต การมีความสอดคล้องกลมกลืนในระดับ intrapsychic-interpersonal dimension จะสะท้อนถึงการมีความตระหนัก และยอมรับสิ่งที่ เป็นประสบการณ์ภายในของตัว และหาทางเลือกใหม่เพื่อการเสริมสร้างพลังชีวิตให้ตัวเอง^{1,2,10}

การเชื่อมโยงกับชุมทรัพย์ภายในตัวเอง (internal resources dimension) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงกับพลังชีวิตที่เกื้อหนุนให้บุคคลเติบโตและพัฒนา ส่งผลให้มีทักษะในการใช้ชีวิตเชิงบวก โดยชาเทียร์โมเดลมีความเชื่อเกี่ยวกับคนว่า คนเราทุกคนมี "internal resources" เพื่อใช้จัดการปัญหาให้ประสบความสำเร็จ และเพื่อการเติบโตพัฒนา² แต่เมื่อใดที่บุคคลไม่สามารถเชื่อมโยงกับพลังชีวิต (life force/life energy) ของตัวเองได้ บุคคลก็จะมีภาวะของความไม่สอดคล้องกลมกลืนในชีวิต ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปสู่ความเจ็บปวดในจิตใจ¹¹

การเชื่อมโยงกับผู้อื่นและบริบท (interpersonal dimension) เกี่ยวข้องกับวิธีการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดของตนเอง 4 ชนิด ได้แก่ การสมยอม (placating) การตำหนิผู้อื่น (blaming) การใช้เหตุผลมาก (super-reasonable) และการเฉไฉ (irrelevant) ซึ่งเป็นการปรับตัวที่ไม่มี ความสอดคล้องกลมกลืน เพราะเป็นการสื่อสารที่ขาด องค์ประกอบของการมีความตระหนักในความสำคัญของตนเอง ของผู้อื่น และของบริบทรอบข้าง องค์ประกอบนี้ จึงสะท้อนถึงความสอดคล้องกลมกลืนในมิติของการตระหนักรู้ การให้ความสำคัญ การยอมรับ และการเชื่อมโยงกับตนเอง ผู้อื่น และบริบท^{1,2}

ผลการศึกษานี้ คล้ายคลึงกับผลการศึกษาของลี¹ ที่วิเคราะห์องค์ประกอบแล้วได้แบบวัด congruence scale จำนวน 4 องค์ประกอบ และมีองค์ประกอบ

ด้าน spiritual dimension และด้าน intrapsychic-interpersonal dimension ตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้ ส่วนองค์ประกอบที่ 3 และ 4 ลีตั้งชื่อใหม่ว่า creative dimension และ communal dimension ซึ่งอาจเกิดจากข้อคำถามที่สกัดได้มีลักษณะไม่ตรงกัน อีกทั้งข้อคำถามในผลการศึกษานี้ของลีมีจำนวน 38 ข้อ และอาจเกิดจากการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดหลายวิธีร่วมกันทำให้ได้แบบวัดที่มีข้อคำถามสั้นลง แต่ครอบคลุมองค์ประกอบที่ต้องการวัด

ดังนั้น แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายได้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดแนวชาเทียร์

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รศ.พญ.นวนันท์ ปิยะวัฒน์กุล รศ.พญ.รัตนา สายพานิช และ อ.ทัศนีย์ ตันทวีวงศ์ ที่กรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด รศ.นพ.ณรงค์ สุภัทรพันธ์ รศ.ดร.สมชาย เตียวกุล และ อ.พรศิริ นิลปัทมานนท์ ที่ช่วยแปลกลับแบบวัด รศ.พญ.สุวรรณา อรุณพงศ์ไพศาล รศ.ดร.วันชัย มุ่งดุษย์ และ อ.ดร.จันทร์ฉาย โยธาใหญ่ ที่ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล รศ.ดร.สุจิตรา เทียนสวัสดิ์ ที่ถ่ายทอดความรู้การพัฒนาเครื่องมือวิจัยทางการแพทย์ และการผู้อำนวยการโรงพยาบาลสวนปรุง ผู้ประสานงาน และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการศึกษานี้

เอกสารอ้างอิง

1. Lee BK. Development of a congruence scale based on the Satir Model. Contemporary JFT 2002; 24:217-39.
2. Satir V, Banmen J, Gerber J, Gomori M. The Satir Model: Family therapy and beyond. California: Science and behavior book; 1991.

3. Stewart BJ, Archbold PG. Focus on psychometrics nursing intervention studies require outcome measures that are sensitive to change: part two. Res Nurs Health 1993; 16:77-81.
4. Hair JF, Black WC, Babin BJ, Anderson RE, Tatham RL. Multivariate data analysis. 6th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall; 2006.
5. Sawasdiapanich N, Tiansawad S. Instrument translation for cross-cultural research: technique and issues to be considered. Thai Journal of Nursing Council 2011; 26:19-28.
6. Dunckley M, Hughes R, Addington-Hall JM, Higginson IJ. Translating clinical tools in nursing practice. JAN 2003; 44:420-26.
7. Wild D, Grove A, Martin M, Eremenco S, McElroy S, Verjee-Lorenz A, et al. Principle of good practice for the translation and cultural adaptation process for patient-reported outcomes (PRO) measures: report of the ISPOR Task Force for Translation and Culture Adaptation. Value in Health 2005; 8:94-104.
8. Tiansawad S. Content validity index: critique and recommendation for computation. Nursing Journal 2007; 34:1-9.
9. Burns N, Grove SK. The practice of nursing research: conduct, critique, & utilization. 4th ed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2001.
10. Maki-Banmen K. Satir transformational systemic Therapy. Training document for Satir's systemic transformational therapy, a 3-year course. Bangkok, Thailand; 2006.
11. Banman J. Suicide prevention using the Satir Model. Satir J 2008; 2:6-36.

แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต (Life Congruence Scale)

ทบทวนประสบการณ์ของตนเองที่เกิดขึ้นภายใน 1 สัปดาห์ รวมทั้งวันนี้ จากนั้นทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นตัวคุณ

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็น						
		1 ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	2 ไม่เห็น ด้วย	3 ไม่เห็น ด้วย เล็กน้อย	4 ไม่มีความ เห็น (ถ้ากึ่ง)	5 เห็นด้วย เล็กน้อย	6 เห็น ด้วย	7 เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ฉันมีพลังชีวิตที่จะนำไปสู่ความสอดคล้องกลมกลืนในตนเอง							
2	แทนที่จะกระทำไปโดยอัตโนมัติ ฉันฝึกตัวเองให้เป็นผู้เลือก							
3	ฉันให้ค่าชื่นชมตัวเอง							
4	ฉันนับถือตัวเองสำหรับความมีคุณค่าภายใน ซึ่งไม่สามารถถูกทำลายได้							
5	ฉันเป็นคนน่ารักอย่างที่ฉันเป็น							
6	ฉันมีภาพลักษณ์ด้านบวกของศาสนาในศาสนาของฉัน							
7	ฉันสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ยุ่งยากได้							
8	ฉันรู้วิธีที่จะอยู่กับตัวเองในสถานการณ์ที่น่าหงุดหงิด							
9	ฉันมีความขัดแย้งในตัวเอง							
10	ฉันสงสัยเกี่ยวกับตัวเอง							
11	ฉันผิดหวังในตัวเอง							
12	ฉันรู้สึกเครียดเวลาอยู่กับคนอื่น							
13	ฉันรู้สึกว่าต้องเป็นความผิดของตนเอง เมื่อมีใครบางคนไม่ชอบฉัน							
14	ฉันมักจะยึดติดกับสิ่งที่คุ้นเคย มากกว่าที่จะลองสิ่งใหม่ๆ							
15	ฉันโทษตัวเองเมื่อเกิดความผิดพลาด							
16	ฉันแก้ไขความขัดแย้งกับผู้อื่นได้อย่างน่าพอใจ							
17	การเป็นส่วนหนึ่งหรือมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อฉัน							
18	ฉันตระหนักอยู่เสมอว่าอะไรเกิดขึ้น							
19	ฉันมีพลังและสนุกกับการดำเนินชีวิต							
20	ฉันบอกไม่ได้ว่าคนอื่นรู้สึกอย่างไรกับวิธีที่เราใช้เมื่อเกิดความขัดแย้ง							
21	ฉันยอมรับตัวเองและผู้อื่นได้เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น							